

واقعیەتی "ریکەوتنیکی میژویی" ترا!

له پەراویزی دوا ریکەوتنی نیوان یەکیتی و پارتی دا

سامان کەریم

zaryak@yahoo.com

کەشەری نیوخۆ دەستی پیکرد له ئایاری ۱۹۹۴دا ئیمە وتمان، شەر، شەرە لەسەر دەسەلات و پوانکردنی ناوچەکانی یەکتەری، وتمان ئەوەش بەرئەنجامی بی ئاسویی سیاسی بزوتنەوێ کوردایەتی، ئەوکات وتاماوەی چەند سالیکی باس و لیکدانەوێ جیاواز هەبوو لەسەر هۆی ئەصلی شەرەکە لەلایەن خۆیان و هەروەها پوشتنیران و لایەنەسیاسییەکانی ترەو، هەبوو بە " کێشە قازەکانی کەلار" و هەندیکێ تر بە " دوکانەکانی حەسو میرخان" له ناوچە پشەدەر و هەندیکێ تریش بە پارە " ئیبراهیم خەلیل" لیکێ دەدا. بەلام دواتر خوشیان، واتە یەکیتی و پارتی لەسە زمانی گەرە لیسراونی خۆیانەو، وتیان شەرەمان شەرە بو دەسەلات. بەهەر حال راستی لیک دانەوکانی ئیمە ئەمجارە لە زمانی خۆیانەو و ترا و نوسراو بلابوو.

ئێستا پاش ۸ سال و چەند مانگیکی دیسان له پوژانی ۷ و ۸ی ئەم مانگەدا، " ریکەوتنیکی تری میژویی" یان ئیمزاکردەو له صلاح الدین، با بزانی هۆی واقعیەتی ریکەوتنی ئەمجارەیان چی بوو؟!

ئەوکات کە شەر دەستی پیکرد ئیمە وتمان، هۆی ئەصلی بی ئاسویی سیاسی بزوتنەوێ کوردایەتی، واتە ئەو ئاسوییە هەیان بوو، بو پوختانی " صدام حسین" له چوارچۆی سیاسی و ئیستراتیژی ئەمەریکی دا ئەما و چوو بەهەوادا. بەلام ئێستا هەمان ئاسویی سیاسی له هەلومەرجیکی سیاسی و جیهانی دژوارتردا، بو ئەوان زیندبوو، هەلومەرجیک کە ئەمەریکا هاواری ئی هەستاو و کردووەتی بەهەرا و دەلیت " صدام حسین" لا دەبەم، بو ئەمەش خەریکی کۆکردنەوێ هیژە له هەموو لایەکەو، له لایەکەو خەریکی ریکخستنی هیژەکانی ئوپوزیسیونی بورژوازی عێراقی، بە شیوێ جوراوجور له " گروپی ۶" وە کە یەکی و پارتی دوهیزی ئەو گروپەن، بگرە تاكو مه جلیسی عەسکەری سونی وشییەکان، تاكو کوپونەو و هەلوان بو ریکخستنی هیژەکانی ئەم ئوپوزیسیونە. لەلایەنی تریشەو خەریکی هیژ کۆکردنەوێ سەربازی و ئیمکاناتی لوجیستی یە بو هیژەکانی بو سەر عێراق و لەهەمانکاتیشدا له هەولێ پیکهینانی بەرەیکە گەرە دایە له ئاستی جیهانی دا (باسی من لێردا ئەوەنییە کە ئەمەریکا چەندە سەرکەوتوو دەبییت یان نا لەم هەولانە دا).

لەم پوانگە یەو، واتە له هەمان ئەو ئاسو سیاسی یە کە دوینی ئیفلیج و شکستی خواردبوو، ئەمرو پاش ئەوێ کە هەمان هیواو ئاسو تیمار کراون له خەستەخانەکانی واشنتن و نیویورک، یەکیتی و پارتی ریک دەکەو، و خالەکانی ریکەوتنی واشنتن جی بەجی دەکەن، کە ۴ سالی تەواو و پاش زیاتر له ۷۵ کوپونەوێ لیژنە ناشتی نیوانیان له ناو و کەوتبوو، ئەمرو بە ئەمری تەعالا، بەیەک پوژ تەواو دەبن. کەواتە واقعیەتی ریکەوتنی ئەمرویان ئەو یە، کە دەیانەوێ له چوارچۆی سیاسی و ئیستراتیژیەتی ئەمەریکی دا، جیگا و ریکای بزوتنەوێ کوردایەتی و هەروەها جیگا و ریکای خۆیان وەك دوو هیژی ئەم بزوتنەو یە، له نایندە دەسەلاتاریتی عێراقدا دیاری بکەن و بەقەولی خۆیان عێراقیکی فیدرالی مسوگەر بکەن.

ئەمە واقعیەتی ریکەوتنی ئەمجارە یە، نەك ماندوینەکانی لیژنە ناشتی و " له هەولیکێ تری بە ناکام گەیشتنی پرۆسە ناشتی... " وەك خۆیان باسی دەکەن. ئەمە هەموو هەولەکەبوو، ئەمەریکا و هەلومەرجی سیاسی ئیستا و هەولەکانی ئەمەریکا بو لا بردنی " صدام حسین" هەموو هەولەکانە. بەلام ئەمجارەیان، وەك سالی ۱۹۹۴ و پیشتریش نی، ئەمەریکا بەرۆشنی دەیوێت بزانی کێ له گەلیەتی و بەعەمەلی دواي دەکەوێت، جا لەوانە یە زەرەیش بکات، ئەمەریکا بەمەرجی قازانج لەگەل هیچ لایەنیکدا نایکات. هەروێه له کوپونەوێ پوژنامەگەری هەردوو سەرۆکی پارتی و سکرتری یەکیتی دا، و هەروەها جوړی پرسیارەکانیش کە دەکریت لییان، بە پوشتی ئەو یە پیو دیارە، کە دنیا چ باسە وچون " کوردەکان" له پینا و گەیشتن بە بە شیک لە دەسەلاتی سیاسی له عێراقدا نامادەن بو هەر کارو خزمەتیک، گرینگ

بۆ ئەوان " ئامانجە، بەهەر میکانیزم و پێگایەکی بێت"، بەلام لەمێژوودا و لە تجربویەتی چەند ساڵەیی کوردستانی عێراق و هەموو مێژوویی بزوتنەوێکی کوردایەتیش لە ناوچەکاندا، هەر ئەو کاریان بوو، هەمیشەش شکستیان خواردووە. ئەگەر ئەمە واقیعیەتی ئەصلی یان ریشەیی پێکەوتنی ئەمجارەشیانە، پێویست بە شایەیی ولوغان ناکات، هەموو پێکەوتنی ئەوان، تەنھا ئەوێکیە جاری و تەنھا جاری کە پۆشن نەبێت بۆ چەند ماوەی تر، لەنێوان یەكتری دا شەپ ناکەن. شەپنەبون لەنێوان یەكیتی و پارێزگاری بۆ خەلکی کوردستان باشە، بەلام موسیبهت ئەوێکیە کە هەموو خواست و داواکاری خەلکی کوردستان لە خالدا کوێکیەتەو، شەپری ئەوان پەيوەندی نەبێت بە خواست و ویستی خۆلکی کوردستانەو و هەموو کەس و خوشیان ئەو دەزانن، کەواتە وەستانی شەپیش تەنھا موسیبهتێک وەیکە موسیبهت لەسەر شانی خەلک هەلەگریت، ئەویش ئەوێکیە کە پۆلەکانیان نابنە خەلوز، کە پێک ئارام تر دەژین، واتە وەستانی شەپ لیکردنەوێکی یەك کوێ لە باری گرانی خەلکی کوردستان نەك دان و وەرگرانی هیچ ویست و خواستیکیان، بەم مانایە پێویست بە شایەیی ولوغان ناکات، ئەمە بە جیا لەوێ کە پێکەوتنی ئەوان نابێتە هۆی باش بونی ژیان و گوزەرانی خەلکی کوردستان نابێتە هۆی فراوانبوونەوێکی دامینی ئازادییەسیاسییەکان، نابێتە هۆی داوێن کردنی هیچ خواستیکی خەلک، بەتایبەت ئەوان لەسەر پڕۆژەیی سیاسی خۆیان بو چارەنوس و نایندەیی خەلکی کوردستان بڕاونەتەو و بپاری فیدرالی بونی خەلکی کوردستانیان داو بە دەوڵەت و حکومەتی عێراقەو.

بەلام یەك مەسەلە کە مسۆگەرە (بەفەرزی ئەوێکی صدام حسین لابریت، کە تا ئیستا حەتمی نەبێت و ئیحتمالیکە)، ئەویش ئەوێکیە پاش لابرینی ئەم " دیکتاتۆرە" ئەمەریکا ئامادەنەبێتە راستەخۆ بە شیوێکی فەوری دەسەلات بەداتە دەست ئەم ئۆپۆزیسیۆنی بۆرژوازی عێراق، کە هەریەکە لە ناوایک دەخوینیت، بەلکو بەپروای من مەسیری کە دەگوزەریت و دەچیتە پیش، ئەوێکیە کە حکومەتیکی عەسکەری کاتی، لە جەنەرالەکانی ئیستای حکومەتی عێراق یان ئەوانەیی رایان کردووە، پێک دەهینیت، تا دوو سی سال بەم شیوێکی دەبیاتە سەر، ولەم نیووەشدا، ئەم حکومەتە حکومەتی تەواوی بۆرژوازی عێراقی دەبیت، ونامادەنابیت، نە فیدرالیەتەکی یەكیتی و پارێزگاری بەدات، وەنە هیچ ئیمتیازیک بەدات بە هیچ لایەنیک، ئەم حکومەتە حکومەتی سەرکوت و سەرکوتە، بەتایبەت دژی هیزی پیشکەوتوخوازو کریکاری و خواست و داوا بەرحەقەکانی زۆرینەیی دانیشتوانی عێراق. مێژووی بزوتنەوێکی کوردایەتیش جگە لە خوشخەییالی، تەسلیم بون بەئەمری واقیعی هێچی تری تیانیە. دواتریش خەلکی کوردستان باجی سیاسیەتەکانیان دەبیت بەدات. پێگای واقیعی بۆ خەلکی کوردستان لە مەودا، کە هەموو بزوتنەوێکی کان ئالای پۆشنی خۆیان هەلداو، ئەوێکیە بە دەوری خواستی جیابوونەوێکی کوردستاندا خۆیان پێکخراوێکن، بە دەوری خواست و داواکارییە فەورییەکانیاندا لە ئازادییە سیاسی بی قەید و شەرت و جیایی لە دەوڵەت و . . . بە دەوری حزبی خۆیاندا، حیزبی کۆمۆنیستی کریکاری عێراقدا کوێنەو، ئەمە هەنگاویکی گەرە دەبیت لە پێناو گەیشتن بە تەواوی ئامانجەکانیان لە یەكسانی و ئازادی تەواو و ریفاهی کۆمەلایەتی، هەموو گەرە و کارگەیکە لە کوێنەوێکی گشتییەکانی خۆیاندا دەتوانن وە پێویستە بییتە جیگای باس و خواستی جەماوەری کوردستان بو دیاریکردنی نایندەییکی باشت.